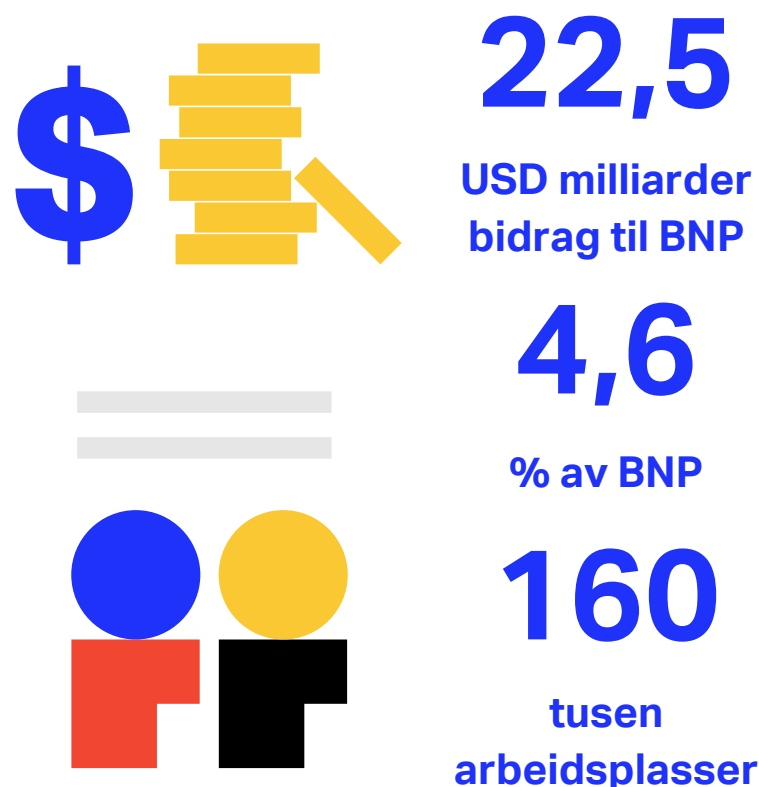

VERDIEN AV LUFTFART FOR NORGE

Luftfartssektoren utgjør en viktig del av Norges økonomi

Den samlede økonomiske betydningen av luftfart i Norge

Det finnes ulike måter å måle hvordan luftfart virker inn på en økonomi. To hovedindikatorer er antall arbeidsplasser og andelen av bruttonasjonalproduktet (BNP) som genereres av luftfartssektoren, blant annet gjennom flyselskaper, flyplassoperatører og virksomheter på stedet, leverandører av flynavigasjonstjenester (ANSP-er) og produsenter («direkte» luftfartsaktører). I Norge er 54 400 personer direkte sysselsatt i luftfartsnæringen, noe som genererer en økonomisk produksjon på 6,2 milliarder USD, tilsvarende 1,3 % av det samlede bruttonasjonalproduktet.

I tillegg skapes det ytterligere fordeler gjennom den større forsyningskjeden, utgifter for ansatte, samt turisme, som bidrar med totalt 22,5 milliarder USD til BNP, og 160 000 arbeidsplasser.

Turisme hvor luftfart er involvert, bidrar med 3,1 milliarder USD til landets BNP og sysselsetter 28 900 mennesker. Det årlige økonomiske bidraget fra utenlandske turister i Norge anslås til 6,4 milliarder USD gjennom kjøp² av varer og tjenester fra lokale virksomheter.

Kilde: Oxford Economics, 2023¹

Bidrag til BNP og sysselsetting i luftfartsnæringen og turisme i Norge

Flyselskaper	Flyplasser, flynavigasjonstjenester, sivil produksjon	Turisme hvor luftfart er involvert
USD 567,4 millioner	USD 5,7 milliarder	USD 3,1 milliarder
7000 arbeidsplasser	47 400 arbeidsplasser	28 900 arbeidsplasser

Kilde: Oxford Economics, 2023³

Merk: Tabellen ovenfor angir hovedresultatene fra 2023. Den viser ikke indirekte og avledede fordeler, som også utgjør en viss andel av de samlede resultatene.

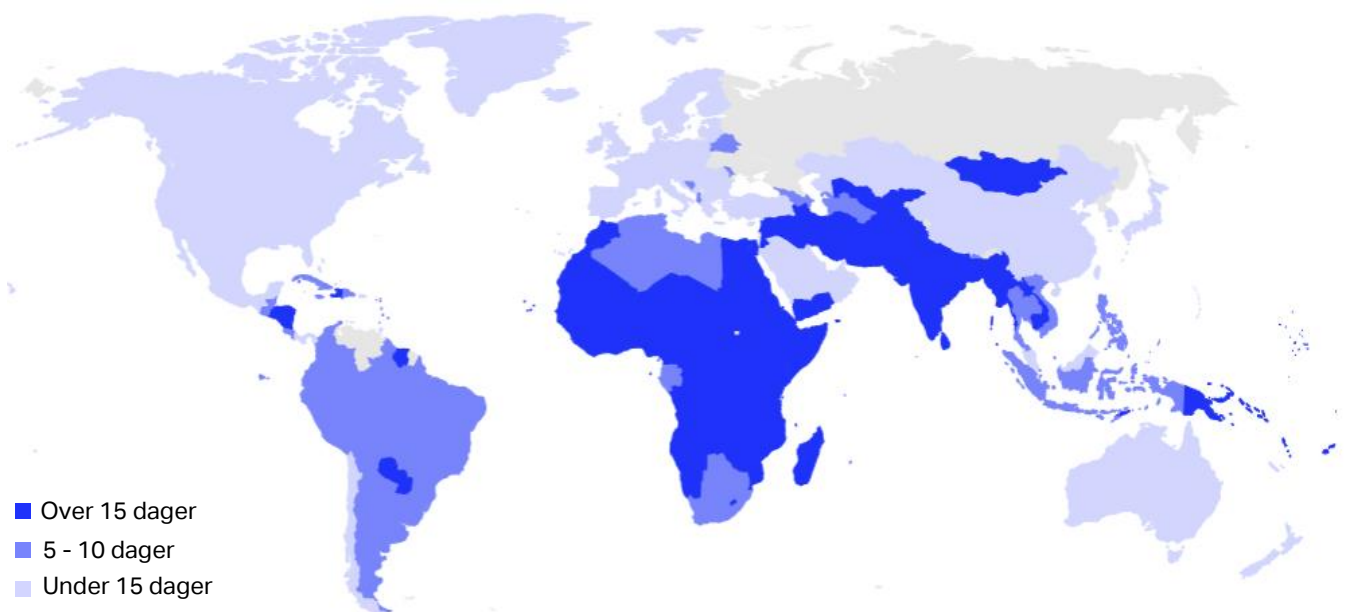

Luftfart gir vesentlige og omfattende fordeler i samfunnet

Luftfart gir samfunnet en rekke fordeler og utgjør et betydelig bidrag til FNs mål for bærekraftig utvikling.⁴ Luftfart gir bedre tilgang til utdanning, gjør det lettere for venner og familie å møtes, tilrettelegger for økt kontakt mellom kulturer og en sterkere sosioøkonomisk utvikling. Når disse kreftene virker sammen i et gitt land, kan landet utvide sitt produksjonspotensial, oppnå langsiktig økonomisk vekst og redusert fattigdom, i tillegg til en høyere levestandard for alle landets innbyggere.

Hvor store fordeler som kan genereres ved luftfart, påvirkes av flykostnadene. De siste 50 årene er flykostnadene på verdensbasis blitt 70 % lavere.⁵ Dette har ført til at flytransport er blitt mer tilgjengelig. Den lokale befolkningen må jobbe 0,5 dager⁶ for å få råd til en flybillett. Totalt ble det tatt 3785 flyreiser per 1000. innbygger⁷ i 2023.

Antall arbeidsdager som kreves for å ha råd til en flybillett i 2023

Kilde: IATA Sustainability & Economics basert på data fra IATA Direct Data Solutions (DDS) og Verdensbanken⁸

Lufttransport gir bedre forutsetninger for flyt av varer, investeringer og handel

Luftfart stimulerer global handel og investeringer, legger til rette for å styrke arbeids- og kapitalproduktiviteten, og det bidrar positivt til innovasjon og kunnskapsutveksling. Flyt av varer, som blir lettere ved hjelp av lufttransportindustrien, gir sterkere økonomiske resultater gjennom strategiske samarbeid, spesialisering og en mer effektiv ressursfordeling på tvers av alle sektorer i den lokale og globale økonomien.

Luftfart spiller en avgjørende rolle blant annet for muligheten til å utvikle dynamiske og effektive forsyningskjeder, samt i å bidra til en voksende e-handel. I krisetid er verden avhengig av lufttransport for å yte humanitær hjelp og nødhjelp.

199 600 tonn med varer ble transportert via flyplasser i Norge i 2023, noe som påvirket landets totale import og eksportvolumer.

199 600

tonn

luftfrakt håndtert

49.

Største marked for
lufttransport

36.

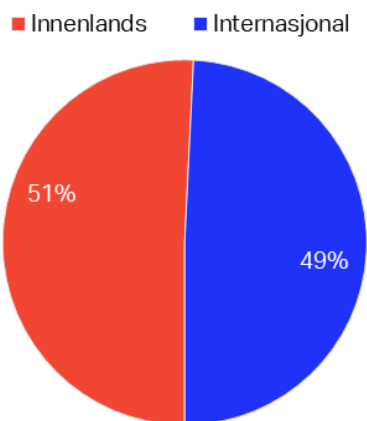
Største handelsmarked

Kilde: Airports Council International (ACI), 2023 (transportdata); Verdensbanken, 2023 (handelsdata)

Et velutviklet luftfartsnettverk forvandler både liv og lokalsamfunn

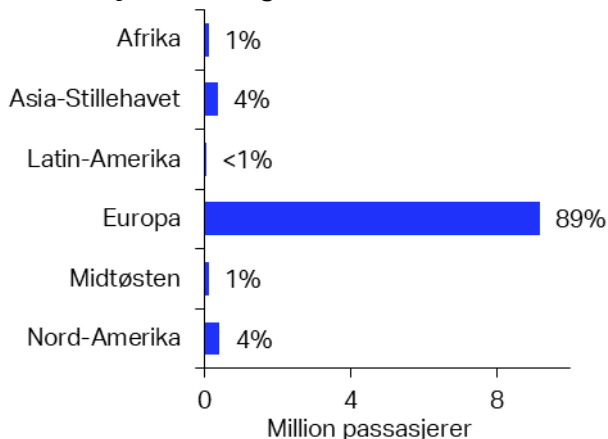
Luftfart knytter både mennesker og byer sammen på en trygg og effektiv måte, og dermed skapes fordeler for forbrukere så vel som den generelle økonomien. Verden blir mindre, menneskenes liv blir rikere og det kulturelle mangfoldet blir større. I landlige og avsidesliggende områder er lufttransport en viktig livline for lokalsamfunnet – noe som sikrer tilgang til helsetjenester, utdanning og gjerne også sysselsetting.

Innenlands- og internasjonale flypassasjerer, fra avreisested til destinasjon, %-andel

Kilde: IATA DDS, 2023

Internasjonale flypassasjerer fra avreisested til destinasjon, fra Norge til områder

Kilde: IATA DDS, 2023

Merk: Latin-Amerika inkluderer Sør- og Mellom-Amerika og Karibien.

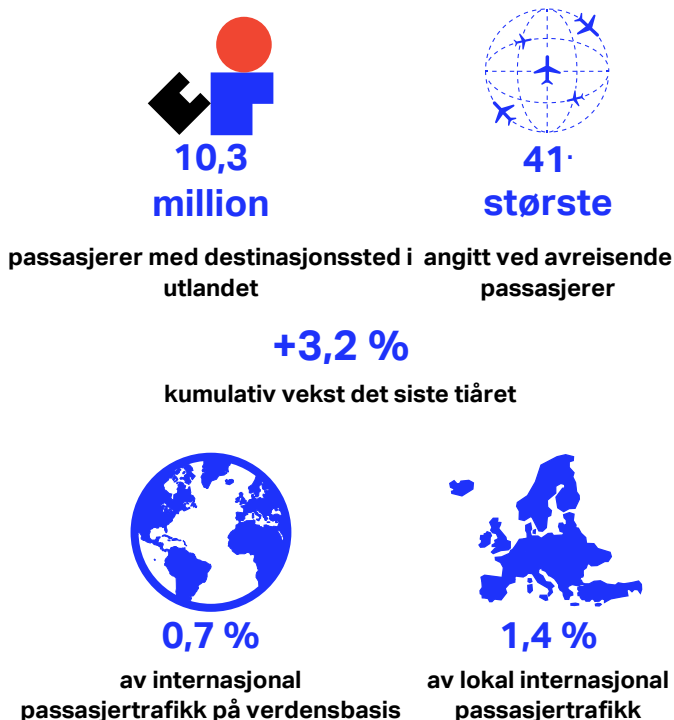
Internasjonal luftfart stod for 49 % av det totale antallet flyavganger av typen «O-D» (origin-destination; fra avreisested til endelig destinasjon) for Norge i 2023. Dette tilsvarer 10,3 millioner avganger med passasjerfly. Europa er det største internasjonale markedet for passasjerer fra Norge, etterfulgt av Nord-Amerika og Asia-Stillehavsregionen. Nesten 9,2 millioner passasjerer fløy fra Norge til et annet land i Europa (89 % av det totale), 425 400 til Nord-Amerika (4 % av det totale), og 368 800 til Asia-Stillehavsregionen (4 % av det totale).

De 10 mest populære byene som reisemål fra Norge

London	1	766 500 passasjerer 7,5 %
687 900 passasjerer 6,7 %	2	København
Gdansk	3	546 900 passasjerer 5,3 %
447 600 passasjerer 4,4 %	4	Stockholm
Alicante	5	382 800 passasjerer 3,7 %
327 000 passasjerer 3,2 %	6	Amsterdam
Krakow	7	323 300 passasjerer 3,1 %
259 200 passasjerer 2,5 %	8	Paris
Malaga	9	253 800 passasjerer 2,5 %
196 100 passasjerer 1,9 %	10	Gran Canaria

Kilde: IATA DDS, 2023

Merk: Ranking basert på internasjonal O-D-trafikk fra Norge, målt ut fra det totale antallet avreisende passasjerer, og som en andel av det totale antallet passasjerer i 2023.

Kilde: IATA DDS, 2023 / Merk: Målt i internasjonale avreisende O-D-passasjerer.

Konnektivitet er av avgjørende betydning for økonomisk utvikling

En lufttrafikk som knytter byer og land sammen, er avgjørende for å virkeliggjøre det økonomiske vekstpotensialet i et land og oppnå velstand. Luftfart gjør det mulig for industrier i alle deler av landet å ta del i en dynamisk næringsvirksomhet. Ved å forbinde områder både nasjonalt og internasjonalt, bidrar luftfart til å muliggjøre og fremskynde økonomiske fordeler, både når det gjelder å skape disse fordelene og å fordele dem.

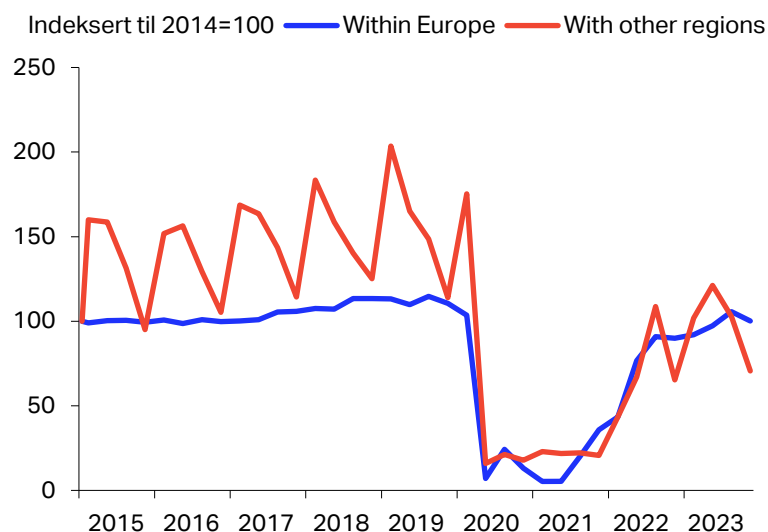
Indikatorer for konnektivitet ved luftfart for Norge

47	131	43	229	50	50
flyplasser med kommersielle ruteflyvninger	internasjonale flyplasser med direkte forbindelse	land med direkteforbindelser	utgående internasjonale flyvninger per dag	nye internasjonale ruter de siste 5 årene	flyselskaper som er operative ⁹

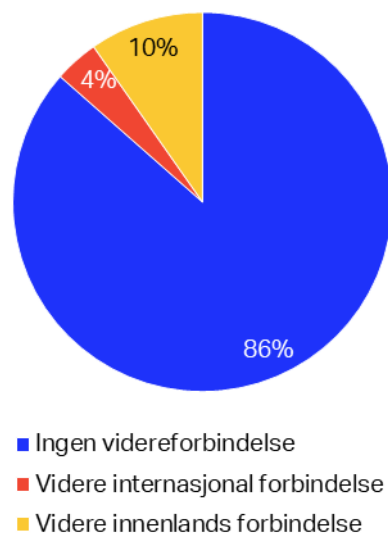
Kilde: OAG, 2023

Siden 2014 har indeksen for Norges internasjonale flyforbindelser sunket med 0,9 % innenfor Europa, og med 4,1 % i alle andre regioner. Det er også viktig å forstå hvordan denne forbindelsen fungerer. 10 % av alle passasjerer som ankom Norge fra utlandet, fortsatte reisen med en innenlandsforbindelse. 86 % av passasjerene enten avsluttet reisen på det stedet hvor de ankom landet, eller de fortsatte reisen med et annet transportmiddel. 4 % av alle passasjerer som ankom Norge fra utlandet, fortsatte videre til et reisemål i et annet land.

Internasjonal flyforbindelse for Norge

Kilde: IATA Sustainability & Economics basert på data fra OAG, 2023¹⁰

Ankommende passasjerer som fortsetter med et annet fly

Kilde: IATA DDS, 2023¹¹

Avsluttende merknader

¹ Air Transport Action Group, 2024. *Aviation Benefits Beyond Borders* – en rapport basert på data fra Oxford Economics.

² World Trade and Tourism Council, 2023. Turistdata og -statistikk.

³ Air Transport Action Group, 2024. *Aviation Benefits Beyond Borders* – en rapport basert på data fra Oxford Economics.

⁴ Air Transport Action Group, u.å. *Sustainable Development Goals and Aviation*.

⁵ Air Transport Action Group, 2020. *Aviation Benefits Beyond Borders*-rapporten.

⁶ Antall dager lokalbefolkningen må jobbe for å få råd til en flyreise, estimeres ut fra gjennomsnittsprisen for reise og BNP per innbygger i 2023. Beregningene er basert på data fra IATA Direct Data Solutions (2023) og Verdensbanken (2023).

⁷ Antall flyreiser per innbygger beregnes ut fra antall flypassasjerer fra avreisested til endelig destinasjon (O-D-passasjerer), og befolkningen i 2023. Beregningene er basert på data fra IATA Direct Data Solutions (2023) og Verdensbanken (2023).

⁸ Antall dager lokalbefolkningen må jobbe for å få råd til en flyreise, estimeres ut fra gjennomsnittsprisen for flyreise og BNP per innbygger i 2023. Beregningene er basert på data fra IATA Direct Data Solutions (2023) og Verdensbanken (2023).

⁹ Det er brukt en terskel på minst én ruteflyvning per uke.

¹⁰ IATA Connectivity Index beregnes som den totale rutekapasiteten (ut fra tilgjengelige seter) vektet med destinasjonsflyplassens kapasitet. Indeksen beregnes basert på data fra OAG (2023).

¹¹ Den gjelder internasjonale passasjerer som ankommer landet og deres videre forbindelser. Hvis for eksempel en passasjer ankommer landet, men ikke har noen videre flyvning, hverken innenlands eller internasjonalt, kategoriseres vedkommende som «Ingen videre forbindelse». En passasjer som har en videre forbindelse innenfor et land, kategoriseres som «Videre innenlands forbindelse». En ankomende passasjer som har videre forbindelse med en internasjonal flyvning, kategoriseres som «Videre internasjonal forbindelse».